

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล มครเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

๑. ยถา เจตีย์ อุทฺทิสฺส กตํ สตุถารํ อุทฺทิสฺส กตสทิสํ เอวํ
เจตียสฺส ปุโรโต กตํ สตุถุ ปุโรโต กตสทิสเมวาทิ อาห ปรีนิพฺพุเต วา
ปนาตืออาทึ ฯ สกุกจํ น คจฺจตีติ อคารวํ อุปฺปาเตตฺวา อุปฺสงฺกมตี ฯ
ยถา ลิกฺขาย เอกเทเส โกปีเต อคารเว จ กเต ลิกฺขา กุปฺปตี สพฺพตฺถ
จ อคารวํ กตํ นาม โหตี สมฺมทายโต สํวรสมาทานํ อวยวโต เกโท
โหตี เอวํ เอกภิกฺขุสุมิมปิ... อคารโว กโต ว โหตีติ สงฺคีตีสฺสตุตฺถึกา ฯ

โย เจตียฺกณฺโณ อาโรหนฺโต ฉตฺตํ ชาเรตี อุปาหนํ ชาเรตี อญฺญโต
โอโลเกตฺวา กถํ กเถนฺโต คจฺจตี อยํ สตุถริ อคารโว นาม ฯ โย
ชฺมมฺสฺสวณกาเล สงฺฆมฺภูเจ ทหรสามเณเรหิ ปรีวาริตฺโต นิสีหตี อญฺญานี วา
นวกมฺมาทึนึ กโรตี ชฺมมฺสฺสวณคฺเค นิสินฺโน นินฺททายตี วิจฺจิตฺโต วา ปน
อญฺญํ กเถนฺโต นิสีหตี อยํ ชฺมเม อคารโว นาม ฯ โย เถรฺอุปฺภูจฺานํ
คนฺตุวา อวนฺทิตฺวา นิสีหตี หตฺถปฺลลตฺถิกํ วา ทฺุสฺสปฺลลตฺถิกํ วา กโรตี
อญฺญํ วา ปน หตฺถปาทกุกฺกจํ กโรตี วุฑฺฒานํ สนฺติเก อนชฺฉณฺโง
กเถตี อยํ สงฺฆे อคารโว นามาทิ นินฺทานวคฺเค กสฺสปฺสํยฺตุตฺตวณฺณนา ฯ

ติสฺโส ลิกฺขา ปน อปรีปฺรยมาโนว ลิกฺขาย อคารโว นามาทิ
สงฺคีติวณฺณนา ฯ อนาทริยมคฺเตนปี ลิกฺขาย อปรีปฺรีเยวาทิ อาห อปรีปฺรยมาโนว
ลิกฺขาย อคารโว นามาทิ สงฺคีตึฏฺฐีกา ฯ

อฏฺฐ สมปาตฺติโย อนินฺทิตฺเตนฺโต ตาสํ วา ปน นินฺทิตฺตฺนตฺถาย
ปโยคํ อภิโรหนฺโต สมာธิสฺมี อคารโว นามาทิ กสฺสปฺสํยฺตุตฺตวณฺณนา ฯ

๒. ปฏิสนธิชาโรติ อัย โลกสนุนิวาโส อามิเสน จ รมเมน จาติ
 ทวีหิ นิทโท ตสฺส ตํ นิททำ ยถา น ปณณายติ เอวํ ปิจสฺส วิย
 ปจฺจตุรณฺเณ อามิเสน จ รมเมน จ ปฏิสนธิจฺรณํ เอตถ จ อามิเสน
 สงฺคโห อามิสฺสนฺชาโร นามฯ ตํ กโรนฺเตน มาตาปีตฺตุนํ ภิกฺขุภทฺติกสฺส
 เวยฺยาวจฺจกรสฺส รณฺโณ โจรานณจ อคฺคํ อคฺคเหตุวาปี ทาคฺคํ วัณฺณุตฺติฯ
 อามิสฺตฺวา ทินฺเน หิ ราชาโน จ โจรา อนตฺตมฺปิ กโรนฺติ ชีวิตฺกฺขยมฺปิ
 ปาเปนฺติ อนามิสฺตฺวา ทินฺเน อตฺตมฺนา โหนฺติฯ โจรนาควตฺตฺวาทีนํ เจตถ
 วตฺตฺตฺวา กเถตฺตฺวาปี สกฺกจฺจํ อฺพฺทฺเตสฺทานํ ปาลิวณฺณนา รมฺมกถาติ เอวํ
 รมฺเมน สงฺคโห รมฺมปฺปฏิสนธิชาโร นามาติ สงฺคิตฺตฺสฺตฺตฺวณฺณนาฯ

อามิเสน อลพฺภมาเนน ตถา รมฺเมน จาติ ทวีหิ นิทโทฯ
 อามิสฺสฺส จ รมฺมสฺส จ อลาเกน อตฺตโน จ ปรสฺส จ อนตฺเร
 สมฺภวานฺตฺสฺส หิ นิทฺทสฺส วิวรสฺส เกทสฺส ปฏิสนธิจฺรณํ ปิทหนํ สงฺคณฺหนํ
 ปฏิสนธิชาโรฯ อคฺคํ อคฺคเหตุวาติ อคฺคํ อตฺตโน อคฺคเหตุวาฯ อฺพฺทฺเตสฺทานนฺติ
 ปาลิยา อญฺจกถาย จ อฺพฺทฺติสฺสนํฯ ปาลิวณฺณนาติ ปาลิยา อตฺตวณฺณนาฯ
 รมฺมกถาติ สรภณฺณปทฺทณฺนาทิวเสน รมฺมกถนฺนฺติ ตฺตฺตฺตฺตฺกาฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕

แปล มครเป็นไทย

๑. ฎีกาสังคิติสูตรว่า กรรมที่ภิกษุกระทำแล้วเฉพาะพระเจดีย์ก็เป็นเหมือนกับการกระทำแล้วเฉพาะพระบรมศาสดา ฉะนั้นใด กรรมที่ภิกษุทำข้างหน้าพระเจดีย์ ก็เป็นเหมือนกับการทำต่อพระพักตร์พระบรมศาสดา ฉะนั้นนั่นแหละ เพราะเหตุนี้ พระอรธกถาจารย์ จึงกล่าวคำว่า **ปรินิพพุเตวา ปน เป็นต้น** ฯ

สองบทว่า **สกุจจัน คจฺจติ** ความว่า ยังความไม่เคารพให้เกิดขึ้นเข้าไปหา ฯ เมื่อส่วนหนึ่งแห่งสิกขาอันภิกษุให้กำเริบแล้ว และเมื่อความไม่เคารพอันภิกษุกระทำแล้ว สิกขาก็ย่อมกำเริบ และความไม่เคารพ ก็ชื่อว่า เป็นอันภิกษุกระทำแล้ว ในสิกขาทั้งหมด, การสมาทานสังวรย่อมมิได้ โดยการเกิดพร้อมกัน ความแตกแห่งสังวรย่อมมิโดยส่วนย่อยฉนใด เมื่อความไม่เคารพอันภิกษุกระทำแล้วแม้ในภิกษุรูปเดียว ก็ชื่อว่าเป็นอันกระทำ ความไม่เคารพในพระสงฆ์ด้วย ฉะนั้น ฯ

อรธกถากัสสปสังยุต ในนิทานวรรคว่า ภิกษุรูปใดเมื่อเดินขึ้นสู่ลานพระเจดีย์ ก็นั่งร่วม สวมรองเท้า มองดูไปทางอื่น เดินสนทนากันไป ภิกษุรูปนี้ชื่อว่าไม่เคารพในพระบรมศาสดา ฯ ภิกษุรูปใด เมื่อเขาประกาศเวลาฟังธรรม มีภิกษุหนุ่มและสามเณรห้อมล้อมนั่งอยู่ก็ดี ทำกิจเหล่านี้มีนวักรรม เป็นต้นก็ดี นั่งหลับในโรงฟังธรรมก็ดี ก็หรือว่ามีจิตฟังชาน นั่งสนทนาเรื่องอื่นเสีย ภิกษุรูปนี้ ชื่อว่าไม่เคารพในพระธรรม ฯ ภิกษุรูปใด ไปยังที่อุปัฏฐากพระเถระแล้ว ไม่ไหว้ นั่งอยู่ก็ดี กอดเข้าหรือเอาผ้ารัดเข่าก็ดี ก็หรือว่าทำการคะนองมือและเท้าอย่างอื่น พระเถระมิได้นิมนต์ก็พูดในสำนักของพระเถระ ผู้เฒ่าทั้งหลาย ภิกษุรูปนี้ ชื่อว่าไม่เคารพในพระสงฆ์ ฯ

อรธกถาสังคิติสูตรว่า ก็ ภิกษุไม่บำเพ็ญไตรสิกขานั้นแล ชื่อว่าไม่เคารพในสิกขา ฯ

ฎีกาสังคิติสูตรว่า แม้เพียงความไม่เอื้อเฟื้อ ภิกษุก็ชื่อว่า ไม่บำเพ็ญ

ในสิกขา โดยแท้ ชื่อว่า ไม่เคารพในสิกขา เพราะเหตุนั้น พระอรรถกถาจารย์ จึงกล่าวว่ ภิกษุไม่บำเพ็ญไตรสิกขา ชื่อว่า ไม่เคารพในสิกขา ฯ

อรรถกถากัสสปสังยุตว่า ภิกษุไม่ยังสมาบัติ ๘ ให้บังเกิด ก็หรือว่าไม่ ทำความเพียรเพื่อต้องการให้สมาบัติ ๘ เหล่านั้นบังเกิด ชื่อว่า ไม่เคารพ ในสมาธิ ฯ

๒. อรรถกถาสังคีติสูตรว่า โลกสันนิวาสนี้ เป็นช่องเพราะเหตุ ๒ อย่าง คือ อามิส ๑ ธรรม ๑ ฯ การอุดช่องนั้นของโลกสันนิวาสนั้น ด้วยอามิสและด้วยธรรม โดยประการที่ช่องนั้นจะไม่ปรากฏได้ เหมือนการ เอาเครื่องลาดคลุมตั้ง ฉะนั้น ชื่อว่า ปฏิสันถาร ฯ ก็บรรดาปฏิสันถาร ๒ อย่าง นี้ การสงเคราะห์ด้วยอามิส ชื่อว่า อามิสปฏิสันถาร ฯ การที่ภิกษุผู้ทำอามิส ปฏิสันถารนั้น แม้ไม่ถือเอาส่วนเลิศแล้ว ให้แก่มารดาบิดา แก่ไวยาวัจจรผู้ ทำการรับใช้ภิกษุ แก่พระราชา และแก่พวกโจร ก็ควร ฯ เพราะว่ เมื่อภิกษุ จับต้องแล้วให้ส่วนเลิศ พระราชาทั้งหลายและพวกโจรย่อมทำความฉิบหาย บ้าง ให้ถึงความสิ้นชีวิตบ้าง, เมื่อภิกษุมิได้จับต้องแล้วให้ส่วนเลิศไป พระราชาและโจรเหล่านั้นย่อมพอใจ ฯ ก็ ในการทำอามิสปฏิสันถารนี้ ควรกล่าวเรื่องทั้งหลายมีเรื่องพระเจ้าโจรนาคเป็นต้น ฯ การสงเคราะห์ด้วย ธรรมอย่างนี้ คือ การให้อุเทศ การพรรณาพระบาลี การบอกธรรมโดย เคารพ ชื่อว่า ธรรมปฏิสันถาร ฯ

ฎีกาสังคีติสูตรนั้นว่า โลกสันนิวาสนี้เป็นช่องเพราะเหตุ ๒ อย่าง คือ เพราะอามิสที่ตนไม่ได้ ๑ เพราะธรรมอย่างนั้น ๑ ฯ ก็ การปก คือ การปิด ได้แก่ การอุดช่อง คือ รู ได้แก่ รอยแยก อันมีอยู่ในระหว่างตนและคนอื่น เพราะไม่ได้ อามิสและธรรม ชื่อว่า ปฏิสันถาร ฯ

สองบทว่า **อกุคฺ อกุคฺเหตุว** ได้แก่ ไม่ถือเอาส่วนอันเลิศเพื่อตน ฯ การแสดงพระบาลีและอรรถกถา ชื่อว่า อุเทศทาน ฯ การพรรณาเนื้อความ แห่งพระบาลี ชื่อว่า ปาลิวนุคณา ฯ การกล่าวธรรมด้วยอำนาจแห่งวิธีมีกล่าว ด้วยเสียงและกล่าวด้วยบทเป็นต้น ชื่อว่า ธรรมกถา ฯ

พระธรรมปริยัติโมลี อินทปญฺโญ วัฑฒิตถปิณฑิต

แปล

สนามหลวงแผนกบาลี

ตรวจแก้.